

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română

Numele:.....

Inițiala prenumelui tatălui:

Prenumele:.....

Școala de proveniență:

Centrul de examen:

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Pe o noapte-ntunecoasă,
Pe o mare furtunoasă,
Trece-un vas necunoscut.
Care geniu îl conduce
Printr-a mărilor năluce
Către malul nevăzut?

Valul vine cu urgie
Din întinderea pustie
Ca un dușman tănuț.
El s-aruncă să înece
Vasul gingaș care trece
C-un lung gemet obosit!

Nu e stea, nu e nici lună!
Vântul suflă, cerul tună,
Apa saltă clocotind,
Și în neagra depărtare
De lumină nicio zare
Nu se vede strălucind!

Călătorii, visând moarte,
Sub asprimea relei soarte
Au plecat frunțile lor.
Înlăuntru toți grămadă
Ei s-așteaptă a fi pradă
Unui val omorător,

Căci sub crâncena rafală
Munți de spumă dau năvală
Peste podul răsturnat,
Și-n a mării crunte larguri
Arunc pânze și catarguri,
Tot ce vântul a dărâmat!

Un om singur se zărește
Și la moarte nu gândește
În acel minut cumplit.
Lupta vasului e mare,
Iar pilotu-n nepăsare
Stă la cârmă neclintit,

Și-n furtuna-ngrozitoare
Mâna lui mântuitoare
Poartă cârma până-n zori,
Când limanul vesel pare
Îmbătând de fermecare
Pe sârmanii călători.

Iată vasul în ferire!
Călătorii cu grăbire
Sar pe malul înverzit.
Viața lor este scăpată;
Ei se duc! dar cine cată
La pilotul* ostenit?

Vasile Alecsandri, *Pilotul*

*liman – mal

*năluță – fantomă, vedenie

*pilot – persoană calificată care manevrează cârma unei nave (mai ales în regiunile în care navigația este dificilă)

Textul 2

Aviația românească a apărut pe la 1910-1911 prin mintea și efortul a trei bărbați: Aurel Vlaicu, Mihail Cerkez și George Valentin Bibescu. [...]

Cei trei nu au colaborat pentru a crea – cu mijloacele modeste ale fiecăruia – ceva solid; dimpotrivă, s-au concurat. Faptul este explicabil: erau trei oameni încăpățânați și fiecare își dorea să fie el cel care pune bazele locomotiei aeriene. Clienți erau însă puțini... [...]

La început, Aurel Vlaicu părea a fi marele câștigător. Sosise la București în toamna anului 1909, venind de la Bințiști, satul natal de lângă Orăștie. Cu ajutorul lui Octavian Goga, devenit un poet respectat în Vechiul Regat, a fost primit în lumea bună. Avea calitățile pe care chiar și musafirii zilnici ai cafenelelor – cusurgii de felul lor – le idealizau: era inteligent, harnic și cinstit. În plus, era transilvănean. Destul de repede a obținut promisiunea guvernului că va fi sprijinit să realizeze un avion. [...] Urma să fie primul aparat de zbor construit în România.

Vlaicu și echipa pe care și-a format-o au muncit la aeroplan vreo șase luni. La începutul verii anului 1910 au început testele pe dealul Cotrocenilor. [...] La 17 iunie 1910, Aurel Vlaicu a zburat și a intrat în istorie. Data a rămas memorabilă [...]. Altceva însă, legat de trecutul lui Vlaicu, este important pentru cartea de față. Sora lui, Valeria, zburase deja!

Se întâmpla cu un an în urmă, pe izlazul de lângă satul transilvănean Bințiști, lipit de apa Mureșului. Aurel – căruia cei din familie îi spuneau Orel – avea douăzeci și șapte de ani și era inginer mecanic. Absolvise, în 1908, cursurile Universității Tehnice din München și se angajase la uzina de automobile Opel din Rüsselsheim. Ar fi putut avea acolo o carieră strălucită, destul de repede remarcându-se prin câteva invenții care au îmbunătățit performanțele motoarelor. Era însă obsedat de zbor și era convins că îi poate concura, de la egal la egal, pe marii pionieri ai aviației universale. Era un entuziast, dar îi lipsea pragmatismul*. Pur și simplu a pierdut din vedere faptul că tatăl său, Dumitru Vlaicu, se înglodase în datorii la o bancă din Orăștie pentru ca fiul să-și poată face studiile în străinătate. Speranța bătrânului că Orel va achita creditul s-a năruit când el a venit acasă și l-a anunțat că nu mai pleacă până când „nu va da gata mașina de zburat”.

Cu ajutorul lui Ion, fratele său, a meșterit un planor din lemn, lung de unsprezece metri. Bineînțeles, *pasărea* – cum îl numeau sătenii, în lipsa unui cuvânt mai sofisticat – a stârnit senzație. Plini de mândrie, frații Vlaicu au scos mașinăria la marginea satului pentru încercări, în văzul tuturor. Pentru a o ridica, era nevoie ca aceasta să prindă mai întâi viteză. Neavând motor, au legat-o cu funii și mai mulți tineri (mai târziu au apelat la cai) au alergat, trăgând-o după ei. A fost un succes, planorul ridicându-se la vreo douăzeci de metri. Iar Valeria, care avea cam cinci ani, a asistat la aceste zboruri...

Mult mai târziu, când Valeria Vlaicu avea aproape șapte decenii, harnicul jurnalist și autor de cărți de aviație, V. Firoiu, a mers în satul ei și a înregistrat pe bandă magnetică povestea:

„... Într-o zi am ajuns, plângând și zbenguindu-mă, chiar lângă fratele meu, badea Orel, și l-am rugat să mă lase să zbor și eu. El m-a prins cu amândouă mâinile și, înălțându-mă până la fața sa, m-a sărutat și m-a așezat pe scăunelul din mijlocul trupului pasării. [...] M-a legat fedeleș, să nu cad cumva, mi-a strâns băsmăluța, înnodându-i capetele sub bărbie [...]. Și s-au pus pe alergat flăcăii, iar eu, zgâlțâită, m-am simțit de parcă m-aș fi aflat într-o luntre pe apa Mureșului. Pluteam. Jos îi vedeam pe ai mei mici, așa cum nu-i mai văzusem niciodată până atunci! Eram pe deasupra pomilor și mă legăna pasărea aceea, în fuga ei fără picioare, și fără ca măcar să dea din aripile pe care le ținea întinse fără clintire... Apoi am văzut că se apropie iarba și... gata, iar o zdruncinătură zdravănă și m-am simțit trasă pe roți...

A venit în goană badea Orel și m-a dezlegat, m-a sărutat și m-a întrebat de mi-a fost frică cumva. Eu i-am răspuns că *de ce să-mi fi fost teamă?* Iar el, punându-mă din nou, m-a mai întrebat: *dar tu ce ai simțit, Valerică, acolo sus, în văzduh?*

— *D-apăi, m-a dăinat**, bade Orele!, i-am răspuns eu, râzând, că era bine... *Dar eu mai vreau, mai vreau sus, că-i bine acolo!*, am strigat.”

Sorin Turturică, *Aviatoarele României*

**pragmatism* – atitudine a celui care se adaptează la orice situație, care ia în considerație (numai) eficacitatea, utilitatea practică

**a se dăina* – a se balansa, a se legăna

A.

1. Notează, din textul 1, două cuvinte din câmpul lexical al *mării*. **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

În timpul furtunii, comandantul vasului se află

- a) înăuntru, alături de pasageri.
- b) la cârmă, conducând vaporul.
- c) pe catarg, înălțând pânzele.
- d) pe punte, coborând pânzele.

Răspunsul corect: ☐

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Dumitru Vlaicu a făcut un împrumut la bancă pentru

- a) construcția mașinii de zburat.
- b) încercările de zbor de la București.
- c) plecarea lui Ion în Germania.
- d) studiile lui Aurel în străinătate.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Testele cu planorul realizat de frații Vlaicu au loc

- a) la marginea orașului München.
- b) pe câmpul de la Rüsselsheim.
- c) pe câmpul de lângă Bințiți.
- d) pe dealul Cotrocenilor.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Călătorii pe de vas sunt înspăimântați de furtună.		
Vasul ajunge la mal spre dimineață.		
Călătorii îi mulțumesc pilotului că i-a adus teferi la destinație.		
Construcția aeroplanului a durat aproximativ șase luni.		
Înainte de a inventa „pasărea”, Aurel Vlaicu a adus îmbunătățiri automobilelor.		
Povestea Valeriei Vlaicu este înregistrată în 17 iunie 1910.		

6. Transcrie două figuri de stil din primele două strofe, precizând felul lor. **6 puncte**

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între textul „Pilotul” de Vasile Alecsandri și fragmentul extras din „Aviatoarele României” de Sorin Turturică. **6 puncte**

8. Cum reacționează oamenii când văd lucruri noi? Prezintă-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază textul „Pilotul” de Vasile Alecsandri cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare morală/culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

B.

Conțin diftong toate cuvintele din seria:

Răspunsul corect:		.

Probă scrisă la limba și literatura română

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria care conține doar diminutive este:

- a) „aripile”, „gingaș”.
- b) „copila”, „flăcăii”.
- c) „încăpățânați”, „mici”.
- d) „scăunelul”, „băsmăluța”.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sensul structurii subliniate în secvența „l-a anunțat că nu mai pleacă până când «nu va da gata mașina de zburat»” este:

- a) *nu va finaliza.*
- b) *nu va impresiona.*
- c) *nu va îmbunătăți.*
- d) *nu va înjumătăți.*

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

Există relație de polisemie între cuvintele subliniate în ambele secvențe din seria:

- a) „dau năvală/Peste podul răsturnat”; *în podul casei sunt cărțile bunicii.*
- b) „ar fi putut avea acolo o carieră strălucită”; *din carieră se scoate marmură.*
- c) „m-a întrebat de mi-a fost frică”; „i-am răspuns că *de ce să-mi fi fost teamă*”.
- d) „a înregistrat pe bandă magnetică povestea”; *banda infractorilor a fost prinsă.*

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

5. Selectează substantivele din fragmentul următor, precizând cazul în care se află: „Avea calitățile pe care chiar și musafirii zilnici ai cafenelelor [...] le idealizau: era inteligent, hamic și cinstit.”

6 puncte

6. Transcrie propozițiile din următoarea frază, precizând felul lor: „Era însă obsedat de zbor și era convins că îi poate concura, de la egal la egal, pe marii pionieri ai aviației universale”.

6 puncte
